

Utbildningsinspektion i grundskolan och förskolan Maria Parkskolan

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Maria Parkskolan	Antal barn/elever
Grundskola	259
Förskoleverksamhet	160
Förskoleklass	41
Särskola	7

Verksamheten vid Maria Park startade hösten 1998 och är inrymd i en av byggnaderna inom Sankta Marias sjukhusområde. Sjukhuset, som byggdes kring sekelskiftet, lades ner i början av 1990-talet. Inom området finns idag andra verksamheter med inriktning mot utbildning. Maria Parks rektorsområde omfattar verksamhet från förskoleklass till och med skolår 9, en särskoleklass, skolbarnsomsorg och fem avdelningar för förskoleverksamhet.

Området Maria Park ligger en halv mil utanför tätorten och består till stor del av nyproducerade villor och bostadsrätter. Området är socialt och ekonomiskt stabilt och utbildningsnivån bland föräldrarna är hög och andelen med annan kulturell bakgrund är mycket låg.

Förskolan tar emot cirka 160 barn i åldrarna 1 till 5 år. Barnen fördelas i fyra större syskongrupper med vardera ca 36 barn och en avdelning med 20 barn med inriktning mot åldrarna 1 till 3 år. Barngrupperna delas ytterligare under den aktiva delen av dagen med utgångspunkt från barnens ålder, mognadsnivå, lokaler och aktuella aktiviteter. Personalgruppen, som totalt omfattar 27 förskollärare och en barnskötare, är fördelade så att personaltätheten i syskongrupperna utgör sex personer/36 barn. På småbarnsavdelningen arbetar fyra förskollärare med de tjugo små barnen.

Skolans verksamhet är organiserad i en förskoleklass om drygt 40 barn som likaledes delas i mindre grupper. Skolverksamheten i övrigt är organiserad i renodlade klasser från skolår 1 till 9. Skolbarnsomsorg är förlagd till skolans lokaler för eleverna i förskoleklassen och skolår 1 medan eleverna i skolår 2 och 3 vistas i separata lokaler i anslutning till skolan. I dessa lokaler finns också verksamhet för textil- och trä- och metallslöjd samt idrott. Fritidsverksamhet för elever mellan tio och tolv år har funnits i området men är för närvarande stängd.

Skolan har under de senaste fem åren vuxit från några tiotal elever till nästan trehundra och rektorn räknar med att skolan ytterligare kommer att utökas något. Den ständigt pågående utbyggnadsprocessen har lett till att en betydande del av rektorns tid har upptagits av byggplanering, möten, iordningställande och inte minst att rekrytera ny personal.

Flertalet elever är boende inom området men det finns också de som blir skjutsade till skolan av sina föräldrar eller som tar sig till skolan med kollektivtrafik.

I likhet med övriga skolor i Helsingborgs kommun deltar Maria Parkskolan i "Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan".

Genomförandet av inspektionen i Maria Parkskolan

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Maria Parkskolan har bestått av experten Arne Huseby och undervisningsrådet Lena Godin. Vid inspektionen av förskolan deltog undervisningsråden Lena Godin och Ebba Svartz. Besök i Maria Parkskolan inleddes den 10 april och avslutades den 20 april 2004. Förskolan inspekterades den 16 februari 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Maria Parkskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

På Maria Parkskolans rektorsområde genomfördes formella intervjuer med skolledningen, samordnare för förskoleverksamheten, elever, elevvårdsteamet och representanter ur personal- och föräldragruppen. Inspektörerna gjorde också besök i verksamheten.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit den attitydundersökning som Helsingborgs kommun nyligen genomfört, Kvalitetsmätning 2003.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Inom Maria Parkskolan framstår elevernas skolmiljö som trygg, välordnad och inbjudande. Förhållandet mellan elever och vuxna präglas av ömsesidig respekt. Samtalstonen mellan eleverna är livlig och frimodig och de vuxnas förhållningssätt förefaller vänligt och positivt. Iakttagelserna bekräftas vid intervjuer med

eleverna såväl som vid personal- och föräldraintervjuer. Eleverna i de tidigare skolåren känner sig säkra på att det inte förekommer någon mobbning medan eleverna i de senare skolåren uttrycker att man överlag är goda kompisar på skolan men att både mobbning och andra trakasserier kan förekomma. Det finns också en viss tveksamhet inför kamratstödjarnas insatser. Eleverna är överlag nöjda med skolans miljö men saknar en planering för rastaktiviteterna.

Arbetet med skolans värdegrund ligger högt upp på agendan, fula ord och tillmälen förekommer i mycket begränsad omfattning och eleverna trivs och känner sig trygga.

Inspektörerna kan vid sitt besök i särskolan se en lärosituation som är lugn och koncentrerad, eleverna tilltalar varandra på ett trevligt sätt och läraren framstår som respektfull och vänlig gentemot sina elever. Det framgår av intervjuer med särskolans personal att eleverna på särskolan bemöts med kamratskap och respekt av övriga elever på skolan.

Eleverna vid Maria Parkskolan upplever sig överlag vara positiva till skolan, har lust att lära och anser sig klara av att arbeta självständigt såväl som i grupp. Personalen påpekar vid intervjuer att elevernas förmåga att ta ansvar varierar men all de flesta klarar det bra. Föräldrarna har också uppfattningen att deras barn har möjlighet att påverka sin lärmiljö och ta ansvar för sitt skolarbete.

Vid besöket kunde inspektörerna notera att det i liten utsträckning förekom arbetsmetoder som bygger på en individanpassad undervisning, en undervisning där eleverna har möjlighet att ta ett allt större ansvar efter ålder och mognad. Vid intervju med skolledningen framkom emellertid att det på skolan pågår ett aktivt arbete för att utveckla mera individanpassade arbetsmetoder.

Samtalstonen i förskolan ger intrycket av att vara vänlig och respektfull och de vuxnas samtal med barnen visar på ett genuint intresse och engagemang. Barnen är glada och frimodiga och kan fritt välja bland förskolans utbud av material. Av intervjuerna framgår emellertid att personalen tycker sig kunna notera en försämrad umgängeston mellan barnen, ljudnivån har blivit högre, empatin mellan barnen otydligare och tendensen att ta för sig har bland barnen vuxit sig starkare på senare tid.

Den nyligen genomförda attitydundersökningen, Kvalitetsmätning 2003, visade att i stort sett alla föräldrar på förskolan tyckte stämningen på förskolan var god, att barnen fick lära sig att umgås med andra barn och att konflikter mellan barnen löses på ett bra sätt.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna iakttagelser som stärker upplevelsen av att personalen på förskolan och skolan har stor uppmärksamhet riktad mot värdegrundsarbetet.

Eleverna i Maria Parkskolan utvecklar normer, värden och förhållningssätt som ligger väl i linje med nationella och lokala mål. Skolmiljön är trygg och bemötandet mellan eleverna och mellan elever och vuxna är positivt.

Elevernas möjlighet att i takt med stigande ålder vara med och ta ansvar för sitt skolarbete får emellertid betraktas som ett utvecklingsområde som bör intensifieras på skolan.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Kunskapsresultaten på Maria Parkskolan är goda. Resultaten av de nationella ämnesproven läsåret 2003/2004 för skolår 9 visar att samtliga elever är godkända. Resultatet av ämnesproven i skolår 5 läsåret 2003/2004 framgår av nedanstående tabell.

Antal elever i skolår 5 21 st.	Antal elever som ännu inte nått godkänd	Antal av dessa elever för vilka det finns ett utarbetat åtgärdsprogram
En och Ma och Sv	0	
En och Ma	1	1
En och Sv	2	2
Ma och Sv	1	1
En	0	
Ma	1	1
Sv	0	

Skolledningen menar att eleverna i skolår 9 håller god kunskapsnivå, vilket också resultaten från de nationella ämnesproven visar. I skolår 8 har man haft en stor inflyttning av elever varför resultatet sannolikt inte kommer att vara lika gott vid skolårets slut. Skolledningen hyser dock goda förhoppningar om att dessa elever kommer att nå lika goda kunskapsresultat i skolår 9 som de nuvarande eleverna.

Föräldrar med elever i särskolan uttrycker ett stort förtroende för elevernas kunskapsutveckling.

Samordnaren för förskoleverksamheten likväl som personalen menar att barnen på förskolan överlag visar på en utvecklingsnivå som väl kan jämföras med barnens resultat på andra förskolor med likartade förutsättningar. Detta är otvetydigt en följd av ett medvetet arbetssätt men kan förstås också tillskrivas många olika faktorer, så till exempel elevernas sociala bakgrund. Attitydundersökningen visade att föräldrarna hade mycket stor tilltro till personalens kompetens och kunnighet och menade därtill att deras barn fick ett mycket gott stöd och kunde utveckla tilltro till sig själv.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att eleverna har goda kunskaper i förhållande till läroplanernas och kursplanernas mål.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolans arbete kring normer och värden skall enligt skolledningen genomsyra all verksamhet i skolan och vara en ständigt pågående diskussion, ett arbete som skall leda till ett gott förhållningssätt som genomsyrar hela verksamheten. På Maria Parkskolan betonas värdegrundsarbetet men en verksamhetsövergripande strategi saknas.

På skolan förekommer kompisamtal, rollspel, temaarbeten och ständiga diskussioner samt tjej- och killsnack som genomförs i samarbete med svenska kyrkan. Skolsköterskan och psykologen arbetar med olika grupper och koncentrerar sig i första hand på elevgrupper där det kan finnas problem.

Vid de personalmöten som förekommer varje månad och då hela personalgruppen är närvarande diskuteras värdegrundsfrågorna. Föräldrarna upplever trots det att de inte är involverade i värdegrundsarbetet i den utsträckning som de önskar.

Maria Parkskolans mobbningsteam arbetar förebyggande och har kontinuerliga träffar där arbetet diskuteras. I teamet ingår representanter från samtliga arbetslag.

Det formella elevinflytandet sker genom de olika råd som skolan har. Avseende elevernas möjlighet att arbeta självständigt uttrycker eleverna att det finns formella arenor för elevinflytande medan de äldre eleverna menar att de i mycket liten utsträckning är med och planerar det dagliga arbetet, teman och andra projektupplagda arbetsmoment. De menar att undervisningen helt är organiserad efter lärarnas planering och efterlyser ett långt mer individuellt arbetssätt. Deras inflytande består för närvarande av möjlighet att välja redovisningsform och i vilken ordning de ska genomföra de arbetsuppgifter de fått av lärarna.

Pedagogerna uttrycker att de är medvetna om detta och strävar efter att få till stånd ett bättre inflytande för eleverna i den vardagliga undervisningssituationen.

Föräldrarna till barnen på förskolan har ofta mycket långa arbetsdagar och därmed blir också beläggningen på förskolan hög. Många barn vistas nio timmar eller mer på förskolan, en situation som ställer krav på såväl struktur som flexibilitet i verksamheten. Personalens arbetssätt för att utveckla barnens empatiska förmåga, normer och värden varierar beroende på åldern i gruppen men generellt finns inriktningen på förskolan att ägna stor uppmärksamhet mot barnens förhållningssätt och attityder. Arbetssättet skall ständigt genomsyras av en strävan att ge barnen en syn på sig själv och sin omgivning som bygger på respekt,

tillit och en samsyn om människors lika värde. Att så långt möjligt bryta ner barngrupperna till mindre enheter är *en* metod för att synliggöra varje barn och skapa ett respektfullt klimat.

Förskolan på Maria Park har vuxit successivt under en följd av år och omfattar idag fem avdelningar med över 150 barn. Ny personal har ständigt rekryterats och vissa år har hela arbetslag anställts samtidigt. Genom att hålla stor uppmärksamhet riktad mot de sökandes syn på värdegrundsarbetet har man lyckats skapa en personalgrupp där arbetet med förhållningssätt och attityder är av avgörande betydelse. Genusperspektivet i barngrupperna är ytterligare ett område som man framöver kommer att ha fokus på.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet kring normer och värden sker på ett gott sätt. Dock saknas en övergripande strategi för arbete vilket kan innebära att inte samtliga elever görs delaktiga i arbetet. Föräldrarnas inflytande behöver stärkas då dessa upplever att de inte har inflytande i någon nämnvärd utsträckning. Elevinflytandet behöver också utvecklas till att omfatta även den vardagliga undervisningssituationen.

Arbetet på förskolan präglas av trygghet och ömsesidig respekt. Områdets plan för kränkande behandling bör utökas till att även omfatta förskolan.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Organisationen på enheten omfattar idag verksamhet upp till och med skolår 9. Som tidigare nämnts startade skolan 1997. Den snabba utbyggnaden har gjort att arbetet med att organisera verksamheten tagit mycket kraft och därför återstår ett stort arbete för att utveckla den pedagogiska verksamheten. Skolledningen framhåller vikten av att kunna erbjuda en god arbetsmiljö för både elever och personal och lyfter i sammanhanget upp det hälsofrämjande arbetet som bedrivs på skolan.

Verksamheten bedrivs i åldershomogena klasser förutom skolår 3 och 4 som arbetar åldersintegrerat.

I Läroplanen finns angivet att alla som arbetar i skolan skall samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren skall utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

I Bildningsnämndens Handlingsprogram för skola i Helsingborg anges under rubriken Gemensam utgångspunkt följande:

Individ och grupp: Det pedagogiska arbetet skall planeras utifrån varje enskild elevs unika förutsättningar, önsksättningar och behov. Lärandet organiseras i en social gemenskap.

Vid besöket kunde inspektörerna emellertid notera att det i liten utsträckning förekom arbetsmoment som bygger på en individanpassad undervisning, en undervisning där samverkan i och mellan arbetslagen ligger till grund för arbetet. Detta innebär att eleven kan beredas möjlighet att arbeta med tematiskt upplagda arbeten och nivågrupperingar i enskilda ämnen där parallella aktiviteter pågår och elever med likartade intressen eller mognadsnivåer kan arbeta enskilt eller i grupp.

Lärarna uttrycker dock att de strävar mot en mera individanpassad undervisning. Eleverna berättar att det förekommer individualisering i någon mån, till exempel får duktiga elever extra material. Dagen är uppdelad i längre arbetspass men det tycks som om alla elever arbetar med samma ämnen samtidigt även om det finns perioder då eleverna själva väljer arbete.

Skolan strävar också mot att eleverna i högre utsträckning skall kunna förflytta sig genom utbildningssystemet i en obruten linje i sin egen takt och att kunna arbeta mera ämnesövergripande och temainriktat.

Skolan har tagit fram lokala betygskriterier för de olika ämnena. För att säkra den likvärdiga betygssättningen för man ständiga betygssamtal och kurs- och betygskriterier är väl kända bland eleverna. Eleverna är likaledes väl bekanta med de övergripande mål som gäller för verksamheten men deltar i liten utsträckning då de lokala målen formuleras.

I likhet med andra skolor i Helsingborg använder sig Maria Parkskolan av individuella utvecklingsplaner (IUP) för eleverna. Varje elev har också en portfolio.

För att identifiera elever i behov av särskilt stöd används olika former av screening. Man tar också hjälp av den sakkunskap som finns centralt i kommunens ordverkstad. Rektorn menar att de barn som är i behov av särskilt stöd får sådant i förhållande till sitt stödbehov medan det i samtalen med föräldrarna och personalen framkommer att de är tveksamma till huruvida alla elever får det stöd de har rätt till. Man menar att skolans resurser avseende specialpedagogresurs inte är tillräcklig. Detta gäller främst stöd till elever avseende läs- och skrivsvårigheter. I stället har man ökat personaltätheten i de olika elevgrupperna parallellt med att man strävar mot att öka den specialpedagogiska kompetensen hos personalen. Den specialpedagog som finns på skolan arbetar främst med förebyggande arbete, handledning och med stöd i klasserna.

Användandet av åtgärdsprogram behöver utvecklas och formaliseras då detta verktyg inte används rutinmässigt. Den mall som utarbetats används inte heller genomgående i personalgruppen.

På skolan finns tre individintegrerade särskolebarn och en elev har anpassad studiegång. Beslut har tagits i enlighet med förordningarna.

Samtalsarenor finns genom att man en gång per månad har övergripande diskussioner på kvällstid. Måndag eftermiddag pågår ansvarsgrupper och ämnesdiskussioner. Alla råden träffas en gång i månaden.

Den snabba utbyggnaden av förskolan har bidragit till att personalgruppen i flera avseenden inte funnit sina gemensamma förhållningssätt. Praktiska göromål har prioriterats och gemensamma hållningar och styrdokument har i någon mån skjutits på framtiden. Personalen är medveten om bristerna i detta avseende och har därför avsatt tid på personalmötena till pedagogiska diskussioner för att säkerställa ett verksamhetsövergripande pedagogiskt arbetssätt.

Förskolan arbetar temainriktat och varje avdelning anpassar det tematiska arbetet med hänsyn till barngruppens ålder och mognadsnivå. Förskolans läroplan ligger som grund för all planering men såväl arbetsledaren som personalen menar att det nationella styrdokumentet i än högre utsträckning skulle kunna vara vägledande i det dagliga arbetet.

Portfolio, observationer och individuella utvecklingsplaner är verktyg som gör det möjligt att på förskolan kunna följa varje barns utveckling. Därutöver används digitalkamera och så kallade ögonblicksböcker för att snabbt kunna dokumentera barnens utvecklingsframsteg. Av intervjuerna framgår att såväl verksamhetens samordnare som personalen känner sig trygg härvidlag. Tillgången till resursteamets psykolog är ett gott stöd i detta avseende.

Trots närheten till skolan finns idag inget mera utvecklat samarbete mellan förskolan och förskoleklassen men i personalgruppen finns en tydlig strävan att utveckla samarbetsformer så att varje barn kan lära och utvecklas i ett längre perspektiv och ha stöd av alla vuxna i utbildningskedjan. Situationen idag menar man är ett resultat av att verksamheten vuxit alltför fort.

Däremot pågår ett arbete för att utveckla ett system med faddergrupper där barn från 5-16 år blandas. Grupperna skall hållas samman i ett längre tidsperspektiv och kunna sammanstråla i gemensamma aktiviteter.

Föräldrarna inom området är som regel mycket engagerade och ställer i olika sammanhang krav på att verksamheten håller god kvalitet. Då Maria Park har möjlighet att erbjuda en lång relation med eleven från förskola till gymnasiala studier kan det också skapas varaktiga relationer med familjerna. Det finns en uttalad vilja hos personalen att skapa och bibehålla föräldrarnas engagemang men trots det visar attitydundersökningen att många föräldrar vill ha ytterligare möjligheter att påverka verksamhetens innehåll och arbetssätt.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörerna att det finns en stor pedagogisk medvetenhet hos personalen på skolan. Denna uttrycker sig bland annat i det arbetssätt och det förhållningssätt som finns på området. Dock bör det individanpassade arbetssättet utvecklas så att eleverna mer arbetar med individanpassade uppgifter, anpassade efter deras förmåga att ta ansvar och deras mognad. Åtgärdsprogrammen behöver också formaliseras så att samtliga använder samma formulär. Samarbetet mellan skola och förskola behöver också utvecklas.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Ledningsgruppen för Maria Park rektorsområde består av rektorn och två samordnare. Rektorn har det övergripande ansvaret för verksamheten. Samordnarna är pedagogiska ledare med ansvar för förskolan respektive skolan. De har inget budgetansvar och är inte särskilt insatta i områdets ekonomi. Personalen uppfattar både rektorn och sin samordnare som tydliga och positiva men ger också uttryck för att det finns en otydlighet i fördelningen av ledarskapet.

Inför läsåret 2004/2005 planerar man att förändra samordnartjänsterna till tjänster som biträdande rektorer. Målet är att skapa en tydlig ledningsfunktion på skolan.

Såväl personalen som föräldrarna ger uttryck för en god arbetssituation, delaktighet och en positiv närhet till ledningen men man är mycket medveten om att det ständigt växande kollegiet har inneburit att gemensamma ställningstaganden i flera frågor har lagts åt sidan, förblivit outredda och inte slagits fast.

Skolans kvalitetsarbete liksom arbetet med skolans kvalitetsredovisning behöver utvecklas. Idag är den inte det levande instrument i verksamheten som den kan vara. Föräldrarna har liten kunskap om den och har inte varit delaktiga vid framtagandet.

För att utvärdera verksamheten i övrigt avsätts speciella dagar då man diskuterar verksamheten.

Utöver kontinuerliga utvärderingsinslag avsätter man på förskolan en dag per termin för att följa upp och utvärdera det gångna arbetet. De tematiskt upplagda inslagen i verksamheten är exempel på speciella moment som då granskas och analyseras och som också delges föräldrarna. Enkäter riktade till föräldrarna är en annan mätmetod som används i verksamhetens kvalitetsarbete och som utgör underlag för områdets kvalitetsredovisning. Något systematiskt kvalitetsarbete, gemensamt för hela verksamheten, har ännu inte tagits fram och attitydundersökningen visar att personalen upplever brister avseende sina möjligheter att reflektera över verksamheten.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att rektorsområdet har ett behov av att utveckla bättre metoder för kvalitetsredovisning och utvärdering. De insatser som planeras för att tydliggöra ledningsfunktionen då samordnartjänsterna förändras till biträdande rektorstjänster skapar en förutsättning för en tydligare ledningsfunktion.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Maria Parkskolan arbetar utan timplan och något egentligt elevens val förekommer inte på schemat. Elevernas möjlighet att fördjupa och bredda sin kunskap inom valda ämnen förutsätts ske inom den reguljära verksamheten och genom den individuella utvecklingsplanen. Vid intervjun med eleverna framgår emellertid att det på schemat finns tid som eleverna benämner "vita passet". Detta är en avsatt tid då eleverna har möjlighet att bredda och fördjupa sig i olika ämnen men också göra färdigt det de inte hunnit under ordinarie lektionstid.

De elever som önskar modersmålsundervisning får detta och skolan erbjuder tyska, franska och spanska som språkval.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolan tillhandahåller utbildning i den omfattning som anges i de statliga bestämmelserna. Den information som skolan delar ut och finns att tillgå är tillfredsställande.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Maria Parkskolan tilldelas resurser enligt Helsingborgs kommuns resursfördelningssystem.

De flesta pedagoger vid Maria Parkskolan har adekvat utbildning och enligt rektorn har man haft många sökande till lediga tjänster.

Skolan har 75 procent tjänst som specialpedagog och en 30 procent tjänst till stöd i matematik. Skolsköterskan arbetar 60 procent på skolan.

Pedagogerna på förskolan är nästan uteslutande förskollärare och trots de senaste årens ständiga rekryteringsbehov har det hittills inte varit några problem att rekrytera utbildad personal.

Skolans lokaler är ändamålsenliga, ljusa och fräscha och utrustade för det arbete de är avsedda för. Den K-märkta parken som finns till barnens utevistelse har emellertid stora begränsningar.

Personalen påpekar dock behovet av fler grupprum, bristen på lokaler begränsar möjligheterna att individanpassa undervisningen. Personalen uttrycker också att det saknas läromedel. Skolan saknar också datorer och har inte haft ekonomiskt utrymme att köpa in de program man anser sig behöva.

Eleverna bekräftar att datorerna är få och bristfälliga, att grupprum finns i för liten utsträckning och att skolans bibliotek inte är tidsenligt. Skolans bibliotek startades emellertid i januari 2004, vilket inneburit att det ännu inte blivit färdiguppbyggt.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att det på skolan finns personal som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva samt att enheten kan erbjuda sina elever ändamålsenliga lokaler med tidsenlig möblering och annan utrustning. Den K-märkta parken i vilken skolan är belägen begränsar dock elevernas möjlighet till uteaktiviteter.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Maria Parkskolan övergripande är av god kvalitet.

Den uppbyggnad av skolan som skett sedan skolan startade 1997 har naturligtvis inneburit att mycket kraft gått åt till att bygga upp skolan, iordningställande av lokaler m.m. Därför är det viktigt när skolan nu fått sin slutgiltiga storlek och utformning att fokusera framtida arbete kring det uppdrag skolan har och också skapa förutsättningar för rektorn att utöva sitt pedagogiska ledarskap.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas möjlighet att i takt med stigande ålder vara med och ta ansvar för sitt skolarbete är ett utvecklingsområde som bör intensifieras på skolan,
- bättre system för att säkra och förbättra kvaliteten i verksamheten bör tas fram samt
- rutiner kring arbetet med åtgärdsprogram behöver utvecklas och formaliseras.

Datum	Ort
2004-10-08	Lund

Arne Huseby
Lena Godin
Ebba Svartz.